

عنوان مقاله:

گرایش های ادب فارسی در عصر قاجار

محل انتشار:

فصلنامه متن پژوهی ادبی، دوره 4، شماره 7 (سال: 1378)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسنده:

محمود عبادیان -

خلاصه مقاله:

ادبیات فارسی در دوران حکومت صد و بیست و پنج ساله قاجار یکی از بزرگترین تغییرات تاریخ خود را در برهه زمانی چند دهه ساله از سر گذراند. فعالیت ادبی در این دوران با (بازگشت) به سنت ها و شکل های ادب کلاسیک فارسی آغاز شد. دیر نپایید که نارسایی های این سبک در انجام رسالتی که برای تحقق آن پیش گرفته شده بود آشکار گردید. این رسالت عبارت از تکلیفی بود که معمولا زمان های متلاطم و پراستیز در برابر ادبیات می نهد. قرن سیزدهم هجری قمری در ایران چنین زمانی بود. از آنجا که تضاد میان خصلت سنتی سبک بازگشت از یک سو و نیاز جامعه عقب مانده ولی در آستانه تحول عصر قاجار از دیگر سو، تلفیق ناپذیر بود، زمینه تکاپو برای تکوین ادبی که بتواند از تنگناهای سنت های محتوایی و شکلی هزار ساله به دور باشد فراهم آمد. پیشرفت این تکاپو موجب شالوده یابی حرکتی گردید که در تاریخ ادبیات معاصر ایران نام «رستاخیز ادبی» به خود گرفته است، این حرکت در واقع مهمترین تحولی بود که ادب فارسی پس از شکل گیری زبان و شعر فارسی در صده های نخستین هجری به خود دید. به برکت این رستاخیز نه تنها نسبت اثر ادبی با آنچه توصیف می کرد، در مقایسه با دوره های گذشته - کاملاً کیفیتی دیگر یافت رابطه میان تصویر و واقعیت تصویر شده عینی تر، بلکه ضمناً شالوده ای ریخته شد که بر روی آن ادبیات معاصر فارسی شکفته گردید. ادبیات رئالیستی امروز ما ثمره آن چیزی است که با «رستاخیز ادبی» آن روزها باور گردید.

کلمات کلیدی:

قاجار، ادب فارسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1393472>

